

מבשר טוב

סעודה ג' פרשת בהעלותך

תש"פ

מאמר "שתהא שלהבת עולה מאליה"
בהזדככות הלב ממילא יאיר בו אור השי"ת

א

בפסוק: "וידבר ד' אל משה לאמר דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"

וברש"י פירש ענין שנאמר הלשון בהעלותך וז"ל: "בהעלתך, על שם שהלהב עולה כתוב בהדלקתן לשון עליה שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה ועוד דרשו רבותינו מכאן שמעלה היתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד ומטיב" ע"כ.

ויש לבאר ענין המעלה שהיה צריך להיות לפני המנורה שיהא הכהן עולה להיטיב ולהדליק את הנרות, דהנה לענין המזבח מצינו להיפך מזה שנאמר [שמות כ כג] "ולא תעלה במעלות על מזבחי", וכן נפסק ברמב"ם [הל' בית הבחירה פ"א הט"ז]: "אין עושין מדרגות למזבח שנאמר לא תעלה במעלות על מזבחי" שהמזבח אסור שיהא מעלות לפניו וא"כ מאי שנא לגבי המנורה שהיה צריך שיהא מעלה לפניו שעליה עומד ומיטיב את הנרות.

ועוד הביא רש"י ממדרש אגדה לענין סמיכת פרשה זו להקרבת קרבנות הנשיאים: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות" ע"כ.

וכבר נתקשו בענין זה כל המפרשים דבמה גדול ענין הדלקת הנרות יותר מהקרבת קרבנות הנשיאים ואם כמו שנאמר במדרש ששלך לעד קיימת הרי לא נתקיים לכאורה שהרי כמו שבטלו הקרבת הקרבנות מעל גבי המזבח כמו כן בחורבן הבית בטלו הדלקות הנרות מעל גבי המנורה, ועיין ברמב"ן שהאריך בזה.

גם יש לדקדק בלשון רש"י שכתב "שאתה מדליק ומיטיב את הנרות", שהקדים מדליק למיטיב ולכאורה הרי קודם ההטבה ואח"כ ההדלקה והיה צריך לכתוב שאתה מיטיב ומדליק את הנרות.

ב

והנה בענין עבודת נרות המנורה איתא ברמב"ם [הל' ביאת מקדש פ"ט ה"ז] שהדלקת הנרות כשרה היא בזר ואין צריך כהן אלא לענין הטבת הנרות וז"ל: "וכן הדלקת הנרות כשירה בזרים לפיכך אם הטיב הכהן את הנרות והוציאן לחוץ מותר לזר להדליקה" ע"כ. ומבואר דעיקר עבודת הכהונה לא נאמרה אלא לענין הטבת הנרות ולא לענין עצם ההדלקה.

א

ובאמת יפלא הדבר שהרי כל ענין הטבת הנרות אינו אלא לנקות הנרות שלא יהא בהם פסולת וכדומה, וההדלקה לכאורה היא עיקר העבודה הנרצית וא"כ מדוע דוקא ההטבה צריכה שיהא בכהן כשר ואילו ההדלקה עצמה כשרה בזר.

וביותר יפלא שהרי במזבח מצינו להיפך מכך דהנה בתרומת הדשן שהוא להוציא ולשרוף הפסולת מצינו שהיא עבודה פחותה יותר משאר עבודות הקרבנות שעל זה נאמר ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים משום שיש חילוק בין הבגדים שמקריב בהם לבין הבגדים שמוציא הדשן וכן מצינו שהיא כשרה אף בכהן בעל מום ומשום שבודאי עיקר העבודה היא הקרבת הקרבנות עצמם, וא"כ מדוע כאן במנורה הוא להיפך שההטבה דוקא צריכה כהן ואילו ההדלקה כשרה בזר.

ג

ונראה ביאור הדברים דהנה בספרים הקדושים איתא דענין עבודת המנורה הוא מרמז על התורה הקדושה וכמו שנאמר [משלי ו כג] "כי נר מצוה ותורה אור" וכן נרות המנורה מרמזים על חכמת התורה וכדאיתא בגמרא בבא בתרא [כה:]: הרוצה שיחכים ידרים וסימנך שמנורה בדרום וכו' והיינו שאור המנורה הוא אור התורה שמאירה בישראל, ונמצא דזה היתה עיקר עבודתו של אהרן הכהן ע"ה להאיר את אור התורה בכל איש ואיש מבני ישראל.

והנה בענין התורה הקדושה מצינו שאף שבחורבן בית המקדש נפגמו כל הדברים וכל הבריאה נפגמה וכדאיתא בחז"ל הקדושים שהכל נפגם ונפל בחורבן בית המקדש מכל מקום ענין אור התורה הקדושה לא נפגם כלל ועל זה נאמר "תורת ד' תמימה" היינו שהתורה נשארה בשלימותה ולא פגמה כי הוא זה וכמו שאיתא בסליחות דרבינו גרשום "וכל מחמדיה טבועות וגנוזות ואין שיוך רק התורה הזאת" דהיינו דהתורה הקדושה היא נשארה בשלימותה ללא פגם כלל והיא מאירה בתכלית הבהירות לנצח.

ולפי זה יש לבאר היטב מה שאמר הקב"ה לאהרן הכהן שלך גדולה משלהם וששלך עומדת לעולם והיינו דאף ששאר העבודות והקרבנות נפגמו ונפלו בחורבן בית המקדש, אך ענין עבודת המנורה שמרמז לענין חכמת התורה ואור התורה בישראל הרי היא נשארת לעד וקיימת לעולם ולעולמי עולמים בלא הפסק כלל ונשאר תמימה לגמרי, ונמצא דעבודתו המיוחדת של אהרן הכהן להאיר את אור התורה בישראל היא נשארה ועומדת לדורי דורות.

והנה בחינת אור התורה היא עצמה ודאי מאירה היא באור יקרות ואיש ישראל שעוסק בתורה הקדושה בודאי התורה יכולה היא להאיר את ליבו ונפשו, ואולם ישנו התנאי העיקרי לכך שיהא הלב נקי מדברים רעים ופסולת והם תאוות ומידות רעות שח"ו באם אינו נקי אזי אין בכח אור התורה לחדור ללבו מחמת שישנם המסכים המבדילים ומחשיכים את האור הגדול ליכנס ולהאיר את ליבו.

ד

וזה עיקר עבודתו של אהרן הכהן הוא להיטיב ולנקות את ליבם של ישראל מכל פסולת וטומאות רוחניות המחשיכות את נפשם, וכאשר ינקו את ליבם של ישראל מטומאותם ושאר הדברים הרעים, הרי ממילא יכנס ויאיר אור התורה בנפשותם וילהיב את לבבם לעבודת השי"ת כראוי ש כמו שנתבאר אור התורה ודאי היא קיימת לעולם אלא שצריך לנקות את הלב והנפש שיהיו יכולים לקבל ולהאיר באור התורה.

ובזה יתבארו היטב מה שפסק הרמב"ם שדוקא ההטבה היא צריכה שתהא בכהן ואילו ההדלקה עצמה כשרה בזר, והיינו משום ש כמו שנתבאר זהו עיקר יסוד עבודת הכהן במנורה היא לתקן ולהיטיב ולנקות את כל איש ישראל שיהא ממילא מאיר בו אור התורה.

וזהו מה שכתב רש"י שתהא השלהבת עולה מאליה והיינו כמו שנתבאר שבאמת ישנו אור התורה והוא קיים אלא שצריך לנקות הפסולת והטומאה והזוהמא שנוצרה בליבו שהיא כחוסם את האור שלא יאיר ולכך דוקא על ידי ההטבה וניקוי הפסולת הרי ממילא תהא שלהבת התורה עולה מאליה בליבות בני ישראל.

והנה ידוע מה שנתקשו בספרים הקדושים בענין מצוות אהבת ה' ויראת ה' אשר הם דברים התלויים בלב ואיך שייך לקיימם במעשה בפועל ומהו מעשה מצוותם ועוד איתא הקושיא ברמב"ם דהאיך שייך שיהא השי"ת מצוה על האדם מצוות אהבת ד' ויראתו שהרי בפשטות אין שייך לצוות אלא על ענין המעשה בלבד שיעשה כך וכך, אולם איך שייך לצוות להאדם שיהא אוהת וירא שהם הדברים בלב האדם וכיצד יעשה האדם שיהא אוהב לדבר זה וכדומה ומה שייך לצוות על כך.

ובספרים הקדושים נתבאר בארוכה הביאור בזה שבאמת בכל איש ישראל ישנו אהבה פנימית וטבעית להשי"ת משום שכל איש ישראל הרי יש בו חלק אלוקי ממעל והוא בודאי אוהב את השי"ת בפנימיות נפשו וזהו מצד נשמתו הקדושה הקשורה בהשי"ת דקוב"ה אורייתא וישראל חד הוא.

וכמו שרואים בטבע העולם שהאב והאם אוהבים את בניהם וכן להיפך הבן יאהב את אביו ואמו וכל זה הוא מצד שהנפשות הם קשורות מצד הטבעי שהם קרובים וקשורים בפנימיות נפשם זה לזה, וא"כ בודאי נשמות ישראל שהם חלק אלוקי ממעל והם בודאי קשורים בנפשיותם עד מאד להשי"ת ונמצא דבודאי מצד טבעם הוא לאהוב אותו יתברך בכל ליבם ובכל נפשם ובכל מאודם.

וכן איתא בסה"ק שם משמואל [פר' כי תשא תרע"ו] וז"ל: "והנה המחקרים תמהו שאהבה תתכן רק בין אנשים הדומים זה לזה בטבעם ואיך תתכן באדם אהבת ה' עם גודל המרחק שבינו לבין קונו. אבל טח מראות עיניהם שישראל הם בנים למקום, ודבריהם יתכנו בזולתנו, אבל אנחנו ישראל קול דודי דופק על מיתרי לבם הקשור למעלה בחבל הכוסף, עד כי עזה כמות אהבה, ואף כי האדם נפרד בטרדתו במלאכה ובענין פרנסתו כל ימי המעשה, מתעוררת בשבת ע"י אמצעות נפש היתירה המאחזת נפשו עם קונו כנ"ל" עכ"ל"ק.

ונמצא מבואר דבאמת כל איש ישראל יש בו משיכה ותשוקה עזה להשי"ת מצד עצם נשמתו אלא שכאשר ישנה פסולת וזוהמא וכדומה אזי הוא מפריע ומחשיך את אהבתו להשי"ת, ואולם כאשר ינקה אל ליבו ונפשו מכל רע וטומאה ומידה רעה, אזי ממילא ישוב להאיר בו אור השי"ת ומיד תתגלה אהבתו ויראתו את השי"ת עד לאין שיעור וזהו הבחינה של תהא שלהבת עולה מאליה.

ואכן זהו קיום עשיית מצוות אהבת ה' ויראתו היינו לנקות אל הלב מכל טומאה ומכל תאוות ומידות רעות ואזי ממילא יזכה להגיע לדרגת אהבת ד'.

ומעתה שפיר ידוקדק היטב דברי רש"י שאמר השי"ת לאהרן הכהן שאתה מדליק ומיטיב את הנרות דהיינו שעיקר מעשה ועבודת ההדלקה הוא ההטבה שבכך שמנקה אהרן הכהן את נשמות ישראל מכל פסולת וזוהמא ממילא יהא נדלק בהם אהבת השי"ת ויראתו ויאיר בהם אור הגדול של התורה הקדושה.

ובזה נבוא לבאר מה שהיה צריך שיהא מעלה לפני המנורה שעליה עומד הכהן ומיטיב את הנרות ונקדים בזה דברי אא"ז מביאלא זצוקלה"ה בסה"ק ישרי לב [דף כה] שפירש דברי הגמרא בסוכה "מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה" וז"ל: "לבאר ענין שאמרו ז"ל בגמרא סוכה [ה.]: "מעולם לא ירדה שכינה למטה, ולא עלו משה ואלהיו למרום, שנאמר [תהלים קטו, טו] 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם'. ולא ירדה שכינה למטה, והכתיב [שמות יט, יא] 'וירד ה' על הר סיני', ומשני למעלה מעשרה טפחים. ומבאר, דהיינו שנתנית תורה הקדושה היתה בבחינה כזו שצריך להכניס ראשו ורובו בתורה, שאז הוא מתעלה לרשות אחרת, ונמצא בעולם אחר מן העולם הזה" עכ"ל"ק.

וכוונת דבריו הקדושים דכדי שיזכה האדם לאור התורה הרי הוא צריך להעלות עצמו לרשות אחרת, והענין בזה הוא כמו שנתבאר דכאשר יתעלה האדם ויצא מכל הדברים הרעים ומהמידות רעות ויהא ליבו נקי ויכנס בזה לרשות השי"ת אזי יזכה שיאיר בו אור התורה בתכלית הבהירות, ובזה יובן מה שהיה צריך שיהא מעלה לפני המנורה שיתעלו בני ישראל וינקו את ליבם ואז ממילא תהא השלהבת עולה מאליה.

ובזה שאני עבודת המנורה מעבודת המזבח שהנה יסוד ענין המזבח הוא הקרבנות שהיו צריכים להיות בשפלות וכמו שנאמר "מזבח אבנה בשברון לבי" והיה צריך להיות מתוך שפלות והכנעה, ואולם במנורה ואור התורה כמו שנתבאר הוא דוקא על ידי שיתעלה בעצמו ויכנס לרשות השי"ת ויהא ליבו נקי וזך ואז יזכה שיאיר בו אור התורה לעד.

ובאמת לעתיד לבוא כאשר יתגלה מלך המשיח לא יהא צריך לחדש דברים חדשים ומה שאיתא תורה חדשה מאתי תצא אין הכוונה שיהא תורה חדשה שהרי זאת התורה לא תהא מוחלפת ח"ו, אלא הכוונה שמשיח צדקנו ינקה ויטהר את כל העולם כולו מכל הזוהמא והטומאה של העולם ושל דורות עקבתא דמשיחא וממילא כאשר יתנקה העולם יתגלה אור גדול ואור חדש על ציון תאיר כאשר יזוכך העולם וממילא יתגלו אורות חדשים בהתורה הקדושה ויאיר עד מאד אור השי"ת בכל העולם כולו.

יעזור השי"ת שנזכה במהרה לאורו של משיח בבנין בית המקדש בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

להצטרפות לרשימת התפוצה שילחו מייל לכתובת m0732951213@gmail.com